

UZASADNIENIE

Powód M. R. po ostatecznym sprecyzowaniu swoich żądań wniósł o obniżenie alimentów płaconych przez niego na rzecz byłą żonę z kwoty 500,- zł do kwoty po 100,- zł. Domagał się również zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

(k. 2; 59-61)

Pozwana K. R. w odpowiadając na pozew wniosła o jego oddalenie w całości; domagała się również zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

(k. 24)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Strony były niegdyś małżeństwem.

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2008r w sprawie VI RC 62/08 Sąd Okręgowy w Olsztynie rozwiązał przez rozwód małżeństwo stron z winy obu stron. Sąd zasądził również od powoda na rzecz pozwanej alimenty w wysokości po 400,- zł miesięcznie. Na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 28 maja 2009r w sprawie I ACa 173/09 zmienił wyrok Sądu I instancji rozwiązując małżeństwo z winy powoda oraz podnosząc należne pozwanej jej od byłego męża alimenty do kwoty po 500,- zł miesięcznie.

Jeszcze w czasie, gdy strony były małżeństwem sprzedali część posiadanej ziemi, po rozwodzie podzielili się majątkiem. Pozwana miała według niego otrzymać 230.000,- zł. Powód miał większość uzyskanych pieniędzy przekazać synom. Według pozwanej nie otrzymała od męża żadnych pieniędzy; została przez niego oszukana – pokwitowała mu odbiór pieniędzy, gdy leżała chora w szpitalu. Według pozwanej rzeczywiście dostała z tytułu podziału majątku wspólnego jedynie 9.000 zł. Według pozwanej po podziale majątku powodowi pozostała kwota około 300.000,- zł.

Powód w lipcu skończy 67 lat. Powód narzeka na zdrowie, problemy z kręgosłupem, nogami, przed 5 laty przeszedł zawał serca. Powód za przekazanie na rzecz syna gospodarstwa rolnego o pow. 16 ha otrzymywał w okresie od maja 2006r do kwietnia 2016r rentę strukturalną. Początkowo renta ta wynosiła 1.876,- zł miesięcznie. W kolejnych latach wysokość renty stopniowo rosła – w roku 2009r przekraczała już 2.100 zł miesięcznie; od marca 2011r wynosiła prawie 2.300 zł miesięcznie; od marca 2012r przekraczała 2.500,- zł miesięcznie; od marca 2014r nieco ponad 2.650,- zł miesięcznie; a od marca 2015r do końca obowiązywania nieco ponad 2.760 zł miesięcznie. Po wygaśnięciu renty strukturalnej powodowi przyznana została emerytura z KRUS w wysokości w wysokości po 935,- zł miesięcznie. Powód posiadał oszczędności w wysokości około 20.000,- zł, które ma obecnie przeznaczać na życie – wg. stanu na styczeń 2017r miało mu pozostać już tylko około 10.000,- zł. .

Powód mieszka w budynkach znajdujących się na gospodarstwie rolnym jakie przekazał za rentę strukturalną synowi. Opłaty za energię elektryczną, wodę, wywóz nieczystości oraz telefony wynoszą go 450,- zł miesięcznie. Powód nadal gospodarzy na gospodarstwie przekazanym synowi. Według powoda oraz jego partnerki dopłaty do 11,3 ha gruntów ornych pobiera syn powoda. Dopłaty wynoszą łącznie około 8.000 zł rocznie. Z dopłat opłacany jest podatek od nieruchomości, ubezpieczenie gospodarstwa, składki na KRUS syna powoda oraz partnerki powoda (około 1.600 zł rocznie), część dopłat ma być przeznaczana na remonty budynków. Ziemia ma być obsiana trawami, które koszą okoliczni rolnicy – w zamian za koszenie, co jest konieczne do pobierania dopłat przejmują oni skoszone siano. Według powoda oraz jego partnerki nie osiągają z gospodarstwa żadnych dochodów, uprawiają jedynie ogród. Na terenie siedliska jest staw, który według powoda nie jest obecnie zarybiany – powód łowi w nim ryby na własne potrzeby.

Powód mieszka z A. R., z którą od 2008r pozostają w nieformalnym związku i prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. Partnerka powoda nie posiada stałych dochodów – opiekuje się swoim ojcem, prowadzi dom. Dodatkowo partnerka powoda zajmuje się ogrodem oraz hoduje około 90 kur. Część jaj przeznaczają na własne potrzeby oraz rozdają rodzinie, a ze sprzedaży jajek osiąga zysk w wysokości około 200,- zł.

Powód jest właścicielem kilku samochodów: A. (...) rok prod. 1999r, który jest współwłasnością jego partnerki; M. (...) rok prod. 2000 oraz przyczepy lekkiej rok prod. 1997. Według powoda potrzebują z partnerką dwa samochody, w tym jeden do jeżdżenia na polowania. Rocznie na ubezpieczenie samochodów wydaje około 1.200,- zł

W 2013r powód reklamował się w Internecie jako sprzedawca narybka lina. W 2016r powód zdobył certyfikat na produkcję ekologicznej żywności: buraków ćwikłowych, marchwi jadalnej po 250 kg; mieszkanki traw 400kg, ogórka 400kg; porzeczki czarnej 200 kg; siana 3.700 kg; sianokiszonki 96.000 kg. Według powoda i jego partnerki uprawiają oni warzywa jedynie na własne potrzeby, sprzedają czasami jedynie trochę ogórków oraz jaja.

Powód nie sprowadza z zagranicy samochodów w celu ich sprzedaży z zyskiem – sprowadził kilka samochodów na własne potrzeby. Ostatnim samochodem jaki sprowadził z zagranicy był M. (...) w 2014r

Powód jest czynnym myśliwym, należy do koła (...) w O.. Według powoda rocznie bierze udział nawet w kilkudziesięciu polowaniach. Na polowania jeździ samochodem, czasami taki wyjazd to łącznie z powrotem nawet ponad 100 km. Powód posiada 3 sztuk broni palnej. Według powoda polowania nie przynoszą mu żadnych zysków, to jest jego hobby, sposób na życie. Według niego ponosi znaczne wydatki na paliwo na dojazdy na polowania. Za pozyskaną zwierzynę, jeżeli chce ją zabrać na własny użytek musi zapłacić. Za zwierzynę, której nie zabiera otrzymuje strzałowe – częściowy zwrotów wydatków poniesionych na polowania. Płaci roczną składkę do koła myśliwskiego w wysokości 400,- zł i tyle samo do Polskiego Związku Łowieckiego. W latach 2014 – 2016r za pobraną na własny użytek zwierzynę zapłacił około 1.240,- zł. W latach 2014- 2016r z tytułu strzałowego otrzymał łącznie ponad 4.500,- zł.

Pozwana mieszka z bratem w O. w domu jednorodzinnym odziedziczonym z pozostałym rodzeństwem po rodzicach. Dom jest w złym stanie technicznym. Na częściowy remont domu zaciągnęła kredyt. Pozwana spłaca kredyt w Banku (...) w wysokości 21.798 zł, koniec spłaty kredytu przypada na marzec 2020r, a wysokość miesięcznej raty to 472,96 zł. Brat pozwanej, z którym zamieszkuje jest alkoholikiem nie dokłada się do utrzymania domu. Opłaty za dom w tym wodę, energię elektryczną wynoszą średnio około 300,- zł miesięcznie. Na opał na zimę wydaje około 1.500,- zł

Pozwana utrzymuje się z renty w wysokości około 880,- zł netto miesięcznie. Pozwana nie posiada innych dochodów, nigdzie nie dorabia z uwagi na stan zdrowia. Pozwana korzysta z pomocy siostry. (...) pozwanej nie pomagają jej finansowo, ani materialnie.

Pozwana jest osobą schorowaną. W 2008r przeszła zabieg na kręgosłupie z uwagi na przepuklinę centralną masy jądra miazdżystego na poziomie odcinka lędźwiowego kręgosłupa. Podobny zabieg przeszła również wcześniej w roku 2006. W 2014r dwukrotnie trafiła do szpitala, gdzie przeszła zabieg endoprotezoplastyki stawu biodrowego prawego, a następnie jeszcze rewizję stawu biodrowego. Pozwaną czeka kolejna operacja biodra. Co pół roku pozwana przyjmuje specjalne zastrzyki, które kosztują około 500 ,- zł. Średnio miesięcznie na leki ma wydawać około 300,- zł. (...) pozwanej nie utrzymują z matką kontaktu, według pozwanej jest wynikiem postępowania jej byłego męża.

Pozwana nabyła spadek po matce J. I. w wysokości 3/28 części. Pozwana nabyła również spadek po bracie R. P. w 1/6 części. W skład spadku wchodzi siedlisko w M., zabudowane poniemieckimi domem mieszkalnym i zabudowaniami. Pozwana z rodzeństwem zdecydowali, że nieruchomości w M. będzie zamieszkiwał jej siostrzeniec. Rodzina nie może sprzedać domu, gdyż stracili kontakt z jednym ze spadkobierców, który wyjechał za granicę.

(bezsporne, akta sprawy VI RC 62/08, historia operacji na rachunku bankowym k. 30, dokumentacja lekarska k. 31-37, 91-96 postanowienie k. 38, harmonogram spłaty kredytu k. 39, faktury i rachunki, przelewy k. 40-43, 65-67; 69 - zdjęcia k. 43 -46, 101 – 106; decyzje k. 63 -65,, zaświadczenie k. 68, harmonogram renty k. 71-72, zaświadczenia i informacje k. 74 -77, zaświadczenie o wysokości renty k. 89, postanowienie spadkowe k. 90; wydruki z Internetu k.

97-98, reklama w Internecie k. 99- 100; certyfikat zgodności k. 110, zeznania świadków M. S. k. 115-116; A. R. k. 116-117, pismo z (...) w O. k. 125; pismo z urzędu celnego k. 127; wyciągi z rachunku bankowego k. 142-147, zeznania stron k. 174-177, informacje z koła Łowieckiego k. 169)

Sąd zważył, co następuje

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w niewielkim zakresie.

Zgodnie z treścią art. 60 § 2 k.r.o. jeżeli jeden z małżonków został uznany za **wyłącznie winnego rozkładu pożycia**, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, Sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Natomiast zgodnie z treścią art. 138 k.r.o. w razie **zmiany stosunków** można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd badał zatem jedynie, czy doszło do takiej zmiany stosunków, które uzasadniają ukształtowanie tego obowiązku w inny sposób – zwiększenie bądź pozostawienie go na dotychczasowym poziomie.

Przez zmianę stosunków rozumieć należy zmianę sytuacji osobistej, rodzinnej, majątkowej każdej ze stron. Do zmiany sytuacji majątkowej dochodzi w szczególności w przypadku zmiany dochodów stron, przesunięć w ich majątku; zwiększenia się bądź zmniejszenia koniecznych wydatków i kosztów utrzymania; uzyskania nowych możliwości zarobkowania bądź też w przypadku utraty dotychczasowych. Zmiana sytuacji osobistej i rodzinnej będzie miała miejsce w szczególności w przypadku zmiany stanu zdrowia stron wpływającego na ich możliwości zarobkowe oraz wydatki, jak również w przypadku zwiększenia się bądź zmniejszenia liczby osób pozostających na ich utrzymaniu. Sąd bada przy tym zawsze, czy przedstawione powyżej procesy zaszły po stronie zarówno zobowiązanego jak i uprawnionego. Przedmiotem badania jest okres od ostatniego wyroku, ugody bądź umowy ustalającej wysokość alimentów.

W ocenie Sądu Rejonowego w ciągu ostatnich ponad doszło do zmian w sytuacji osobistej i majątkowej stron, które uzasadniają dokonanie jedynie niewielkich zmian w zakresie obowiązku alimentacyjnego powoda względem jego byłej żony. Zdaniem Sądu jedyną okolicznością, którą można uznać na przemawiającą na korzyść powoda jest fakt zakończenia pobierania przez niego renty strukturalnej i przejście przez niego na emeryturę z KRUS. Renta strukturalna powoda była znacznie wyższa od obecnie otrzymywanego przez niego świadczenia - jej wysokość wahała się od około 1800zł początkowo, do prawie 2.800,- zł pod koniec. Obecne świadczenie emerytalne powoda to kwota tylko 935,- zł miesięcznie i ten fakt zdaniem Sądu uzasadnia obniżenie jego obowiązku alimentacyjnego względem żony.

Tym nie mniej pozostałe ujawnione w sprawie okoliczności dotyczące sytuacji materialnej i majątkowej powoda wskazują, że jego sytuacja nadal jest dobra, a przy tym znacznie lepsza niż ma to miejsce w przypadku byłej żony. W pierwszym rzędzie wskazać należy, że Sąd co do zasady dał wiarę pozwanej, iż to powód w istocie nadal gospodarzy na ziemi przekazanej synowi i czerpie z tego faktu pewne korzyści – ta sytuacja nie zmieniła się od rozwiązania małżeństwa stron. Przeprowadzone postępowanie nie pozwoliło ustalić, kto rzeczywiście dysponuje pobieranymi do ziemi dopłatami z UE (formalnie pobiera je syn powoda), ale z zeznań samego powoda wynika, że z kwot tych opłacany jest między innymi podatek od nieruchomości, ubezpieczenie gospodarstwa, KRUS partnerki powoda, a także środki te są przeznaczane na bieżące remonty zabudowań. Przeprowadzone postępowanie nie pozwoliło również jednoznacznie ustalić jakie konkretnie dochody powód czerpie z ziemi, którą gospodarzy w imieniu syna.

Nie mniej jednak poza sporem pozostaje fakt, iż powód podejmował liczne działania w celu uzyskania certyfikatów na sprzedaż płodów rolnych, prowadzą z żoną duży ogród, z którego część plonów sprzedają, hodują ponad 90 kur i sprzedają część jaj, korzystają z zarybionych stawów. Powoda stać jest także na utrzymanie dwóch samochodów. Wszystkie te okoliczności wskazują, że jego sytuacja materialna jest znacznie lepsza niż to wynika jedynie z wysokości

osiąganych przez niego oficjalnie dochodów. Dodatkowo wskazać trzeba, że powód miał świadomość, iż przyznana mu renta strukturalna po 10 latach wygaśnie i mógł w tym czasie podjąć odpowiednie działania, aby zabezpieczyć swój byt po tym czasie.

Przede wszystkim jednak należy podnieść, iż powoda cały czas stać jest na zajmowanie się jego bardzo drogim hobby – łowiectwem. Powód od wielu lat jest myśliwym, a w ostatnich latach, w szczególności w roku 2016r jego zaangażowanie w łowiectwo jeszcze rosło. Według zeznań samego powoda rocznie bierze udział nawet w 50 polowaniach i wiąże się to jedynie z wydatkami. Jak wylicza powód ponosi on znaczne wydatki na paliwo na dojazdy na polowania, na zakup naboju, na składki do koła łowieckiego i związku łowieckiego. Według samego powoda wydatków tych nie rekompensuje tzw. strzałowe – częściowy zwrot wydatków związanych z polowaniami. Nawet za pozyskane na polowaniach mięso musi on płacić, i według niego nie jest to żadna forma zysku. Tym samym należy wyraźnie podkreślić, że skoro powoda stać jest na tak drogie hobby, to jego sytuacja materialna – pomimo niższej emerytury - jest wręcz bardzo dobra, gdyż stać jest go na ponoszenie związanych z tym znacznych wydatków. Ponosząc znaczne wydatki na swoje hobby powód podważa wiarygodność swoich własnych twierdzeń na temat jego ciężkiej sytuacji materialnej - gdyby powód rzeczywiście utrzymywał się obecnie jedynie dzięki szybkiemu wydawaniu niewielki oszczędności z pewnością dawno już zrezygnowałby z łowiectwa. Nadto zaangażowanie powoda w łowiectwo podważa również część jego twierdzeń i zeznań, w których wskazuje on na swój zły stan zdrowia. W konsekwencji stwierdzić należy, że powód przeznaczając znaczne wydatki na zaspokajanie swojego kosztownego hobby nie może skutecznie domagać się tak daleko idącego zmniejszenia jego obowiązku alimentacyjnego względem byłej żony.

W następnym rzędzie podnieść należy, iż powód płaci alimenty na żonę dlatego, że został uznany za wyłącznie winnego rozpadu ich małżeństwa, zaś w wyniku tego sytuacja materialna pozwanej uległa pogorszeniu. Postępowanie dowodowe przeprowadzone w przedmiotowej sprawie bezspornie dowiodło, że sytuacja materialna pozwanej nadal jest gorsza od tej, gdy strony tworzyły jeszcze małżeństwo, a przy tym znacznie gorsza od analogicznej sytuacji byłego męża, i to nawet już po tym gdy otrzymuje on emeryturą z KRUS, a nie rentę strukturalną. Pozwana jest osobą schorowaną, nie posiada majątku, który przynosiłby jej dochód, a utrzymuje się jedynie z renty w wysokości około 880,- zł netto miesięcznie. Bez alimentów od byłego męża pozwana nie byłaby w stanie zaspokajać swoich podstawowych potrzeb egzystencjalnych i popadłaby w niedostatek. Należy w tym miejscu również zaznaczyć, iż w poprzednich latach, gdy powodowi systematycznie rosła wysokość renty strukturalnej, pozwana nie występowała o podwyższenie należnych jej alimentów, zaś pozwany – pomimo znacznie lepszej sytuacji materialnej - wykorzystuje pierwszą sposobność po temu, aby alimenty te ograniczyć do minimum.

Biorąc pod uwagę wszystkie przytoczone okoliczności Sąd uznał, że żądania z jakimi wystąpił powód zasługują na uwzględnienie jedynie w niewielkiej części tj. o 100,- zł miesięcznie. Zadaniem Sądu przemawia za tym tylko obniżenie świadczeń emerytalnych uzyskiwanych przez powoda z kwoty prawie 2.800zł miesięcznie do 935 zł miesięcznie. Natomiast pozostałe ujawnione w sprawie okoliczności jednoznacznie dowodzą, iż powód nadal posiada dochody i majątek, który pozwala mu na życie na znacznie wyższym poziomie niż pozwana - utrzymanie domu, dwóch samochodów, pomoc partnerce, a przede wszystkim na paranie się bardzo kosztownym hobby.

Uwzględniając żądania powoda jedynie częściowo Sąd oddalił pozew w pozostałym zakresie. Mając na uwadze fakt, iż powód na bieżąco płacił alimenty oraz treść art. 316 k.p.c. Sąd obniżył alimenty od 1 dnia kolejnego okresu miesięcznego, za który przysługują.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c. mając na uwadze w jakim rozmiarze każda ze stron wygrała sprawę.